

Introductie proefflessen Grip op lezen

Grip op lezen is een nieuwe methode voor begrijpend en studerend lezen voor groep 4 tot en met 8 van het basisonderwijs. De methode staat boordevol spannende, grappige en informatieve teksten die kinderen boeien en hun aandacht vasthouden. Bovendien is *Grip op lezen* een compacte en gebruiksvriendelijke methode op basis van de 7 evidence-based leesstrategieën. Met 1 les in de week wordt aan alle eisen voldaan die gesteld worden aan begrijpend en studerend lezen.

Probeer 1 of 2 lessen uit en ervaar zelf hoe de methode *Grip op lezen* werkt. De eerste les is een instructieles en de tweede les een les zelfstandig werken met hetzelfde lesdoel.

De leerkracht

Voor de leerkracht is de handleiding uitgangspunt. Bekijk de volgende zaken:

- Het **leerlingmateriaal** staat op ware grootte afgebeeld.
- De **doelen** en de **strategie** van deze les staan bovenaan de pagina.

Onderaan de pagina staan de **activiteiten** beschreven die horen bij deze les. Bovenaan elk kadertje staat een tijdsindicatie voor de activiteit vermeld.

- De gele kadertjes duiden op leerkrachtgebonden activiteiten.
- De blauwe kadertjes duiden op activiteiten die de kinderen zelfstandig uitvoeren.
- De witte kadertjes verwijzen naar activiteiten voor of na de les.
- Aan de handleiding hebben we de zogenaamde **spiekbriefjes** toegevoegd. Het is leerlingmateriaal dat de kinderen houvast biedt bij het werken met de leesstrategieën van *Grip op lezen*. De spiekbriefjes staan achterin elk werkboek en kunnen ten allen tijden geraadpleegd worden.

Elke les duurt 45 minuten. Een proefles kan wat meer tijd vragen omdat de structuur en de werkwijze voor u en de kinderen niet bekend is.

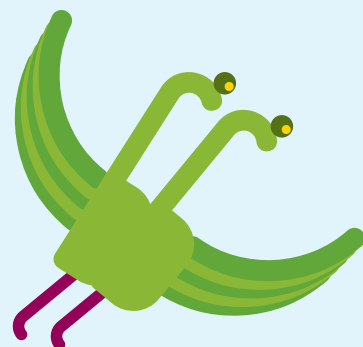
De kinderen

Voor de kinderen is het leesboek met de daarbij horende opdrachten uit het werkboek uitgangspunt. Bekijk de volgende zaken:

- Bovenaan de pagina's uit het werkboek staan de **doelen** van de les beschreven.
- Aan het eind van de les staat een kader met uitleg van **moeilijke woorden** en uitleg van **begrippen**.
- Elke les eindigt met een **reflectieopdracht** en een 1 of meerdere extra opdrachten.
- Wijs de kinderen op de **spiekbriefjes** (les 2). Deze bieden houvast bij het toepassen van de strategieën.

Wij hopen dat elke leerkracht zelfs bij de proefles het gemak ervaart van deze compacte methode en dat de kinderen spelenderwijs Grip op teksten krijgen. Veel succes met de proefflessen.

Het team van *Grip op lezen*.

Meer weten: www.gripoplezen.nl

Spiekbriefjes

DOEL BEPALEN: Waarom lees ik de tekst?

- Ik heb een leesdoel.
- Ik zoek informatie. (informatieve tekst)
- Ik wil weten hoe ik iets moet doen. (instructie)
- Ik wil lezen voor mijn plezier. (verhaal, strip, mop)

1. Voor het lezen: Zijn er meer teksten? Dan lees ik de teksten globaal en kies de beste tekst.
2. Tijdens het lezen: Ik lees de teksten precies. Is dit echt de juiste tekst? Nee, dan zoek ik een andere.
3. Na het lezen: Was dit de juiste tekst? Heb ik mijn doel bereikt?

VOORKENNIS OPHALEN: Wat weet ik al over het onderwerp?

- Ik las of hoorde al eerder over het onderwerp.
- Ik zet in een woordweb wat ik al weet.
- Tijdens het lezen krijg ik nieuwe informatie.

Voor ik lees, denk ik na over het onderwerp.

Wat ik al weet, helpt om de tekst te begrijpen.

HERSTELLEN: Wat doe ik als ik het niet meer snap?

- Ik lees de tekst nog een keer.
- Ik kijk naar de illustraties bij de tekst.
- Ik zoek de betekenis op in een woordenboek.

Ik doe wat hierboven staat. Zo kan ik veel vragen zelf oplossen.

VOORSPELLEN: Waar gaat de tekst over?

- Ik lees stukjes tekst: de titel, de kopjes, de eerste regels en opvallende woorden.
- Ik kijk naar het uiterlijk van de tekst: de illustraties en de vorm.
- Ik kijk waar de tekst vandaan komt: de bron, het onderschrift.

Voor ik lees, wil ik weten waar de tekst over gaat. Zo kies ik de beste tekst en lees ik niet voor niets.

GROEIEN IN EEN EI

BROEDEN OP EEN NEST

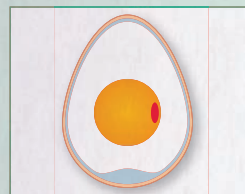
De kip legt elke dag een ei. Als alle eieren gelegd zijn, gaat de kip broeden. Ze gaat dan op de eieren zitten en houdt ze warm.

EEN KIPPENEI VAN BUITEN

Een kippenei heeft een stevige harde schaal. Daardoor gaat het niet stuk tijdens het broeden.

EEN KIPPENEI VAN BINNEN

Midden in het ei zit een gele dooier. Op de dooier ligt het embryo. Het embryo is het begin van een kuiken. Om te groeien heeft het embryo voedsel nodig. Dat voedsel zit in de dooier en het eiwit. Het embryo heeft ook lucht nodig. Die lucht zit in de luchtkamer.

schema van de doorsnede van een ei

Uit: 'Alles over de kip' (auteur: Jan Reijnders)

titel

kopje

eerste regels

kopje

kopje

opvallend woord

onderschrift

bron

Hulpmiddel

Dit zijn de spiekbriefjes die horen bij groep 6. Ze dienen als geheugensteuntje. De kinderen vinden ze achterin hun werkboek. Er wordt tijdens de les vaak verwezen naar de spiekbriefjes. Stimuleer het gebruik ervan. Het is goed als kinderen niet gaan raden, maar bij twijfel even teruggrijpen naar een spiekbriefje en lezen hoe het ook al weer zit.

Deze spiekbriefjes zijn ook te vinden op het digibord.

Lesdoelen

- De kinderen kunnen informatie opzoeken in:
 - een inhoudsopgave
 - een eenvoudige tabel.
- De kinderen leren de volgende begrippen: de tabel (herhaling), de inhoudsopgave, het register.

1 Waarnaar keek je gisteravond?
Help mee met ons onderzoek!

Wij willen weten naar welke tv-programma's de meeste kinderen van groep 6 kijken. We willen ook weten hoe lang je tv-kijkt.

Dit moet je doen:

- Kleur hieronder de programma's waar jij donderdag naar keek.

Donderdag 31 maart

	Nederland 1		Nederland 2		Nederland 3
17.25	Sesamstraat	17.35	Kids Top 20	17.50	Avro AvaStars
18.00	NOS Journaal	18.05	Wie Weet Waar Willem Wever Woont	18.23	Het Klokhuis
18.30	Sportjournaal	18.30	VRijland	18.45	Jeugdjournaal
19.00	Lingo	19.00	Film: hr&k 1	19.00	Spangas

- Schrijf bij 1 het programma dat jij het leukst vindt. Bij 2 en 3 wat je ook leuk vindt, maar toch iets minder leuk.

1 _____

2 _____

3 _____

34

2 Wat vinden de

De makers van het tv-programma Het Klokhuis willen dat graag weten. Daarom gaan ze langs scholen om samen met de kinderen naar een aflevering van Het Klokhuis te kijken. De kinderen geven hun mening en daarvan leren de makers. Zo kunnen ze het programma nog beter maken!

De makers van Het Klokhuis houden bij hoe oud die kinderen zijn. Soms vinden kinderen van 8 jaar iets heel erg leuk en vinden kinderen van 10 jaar er niks aan. Dat kan belangrijke informatie zijn.

Vóór de les

- 1** Laat zwakkere lezers de teksten van deze les vast beluisteren met behulp van de audio-versie. Laat ze meelesen met de voorgelezen teksten in het leesboek.

Start van de les

10

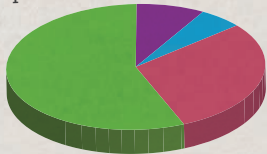
- 1** Vraag de kinderen hoe ze bijvoorbeeld in de Donald Duck snel hun favoriete strip vinden. (in de inhoudsopgave kijken, of weten op welke plek die altijd staat) Waar in het tijdschrift of in een boek staat de inhoudsopgave? (meestal voorin of helemaal achterin) Laat vervolgens de schoolkalender of het rooster van uw groep zien. Bespreek met de kinderen hoe je in zo'n tabel iets opzoekt. Laat tot slot een of meer voorbeelden van een register zien. Bijvoorbeeld een lijst met infoboekjes of met filmpjes op internet. Gebruik in de uitleg de begrippen *de tabel*, *de inhoudsopgave* en *het register* zo natuurlijk mogelijk. Zie ook de uitleg (*Hoe zit het*) in het grijze kader aan het eind van de werkboekles.

kijkers ervan?

Als ze samen met een groep naar een programma kijken vullen ze het volgende lijstje in.

Naam school:	
Groep:	
Aantal kinderen:	
jonger dan 6 jaar	
6 jaar	
7 jaar	
8 jaar	
9 jaar	
10 jaar	
11 jaar	
12 jaar	
ouder dan 12 jaar	

Dit is de uitkomst van die enquête:

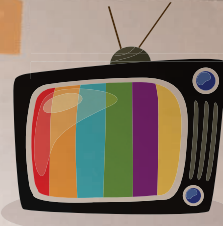
Aantal kijkers

- jonger dan 6 jaar
- 6 tot en met 8 jaar
- 9 tot en met 12 jaar
- ouder dan 12 jaar

3

Vitzending gemist

Het Klokhuus zie je natuurlijk elke dag op tv. Behalve als je per ongeluk een uitzending mist. Gelukkig kun je dan naar de site van het Klokhuus. Daar zoek je in het register naar de aflevering die je gemist hebt. Je kunt zoeken op datum en op alfabet. Zo vind je snel de juiste aflevering.

REGISTER

Acteur worden	25 juni
Alcohol	2 april
Ambulance	7 april
Autoband	3 februari
Bankbiljetten	27 april
Batterij	10 februari
Bestek	18 februari
Bloed	24 maart
Blokfluit	30 september
Boksen	11 augustus
Chocoladeletter	3 december
Cito	2 februari
Dakpannen	17 juni
Deodorant	25 maart
Drieling	13 mei
Drummen	1 oktober
Dvd	8 april
Eb en vloed	26 januari
Eetfoto's	30 juli
Fietsloten	2 december
Fietspolitie	10 maart
Flamenco	13 augustus
Frisdrank	09 maart
Gas	12 januari
Geheimschrift	23 juli
Gezond computeren	13 april
Glazenwasser	9 april
Glijbaan	18 maart

35

- 2** Bespreek het doel van deze les: Een tabel, een inhoudsopgave en een register helpen je om snel iets te vinden. De informatie staat netjes op volgorde of in rijen en kolommen. In een register staat de informatie in de volgorde van het alfabet. Dat helpt om snel te vinden wat je zoekt. Zoek je in een informatief boek over kat-achtigen iets over tijgers, dan kijk je in het register bij de letter t. Je zoekt dan op trefwoord. Het trefwoord is 'tijger'. In een tabel kijk je naar de meest linkse kolom en het bovenste rijtje. Zo zie je snel waar je de informatie die je zoekt kunt vinden.

Instructie bij tekst 1

05

- 1** Stel tijdens deze instructie geen vragen. Doe hardop denkend 'Opzoekvaardigheden' voor: Lees tekst 1 tot de tabel hardop voor. Lees daarna de dikgedrukte woorden in de tabel voor: **Nederland 1, Nederland 2, Nederland 3.** *Mmm, dit lijkt wel een tabel uit een tv-gids. 17.25, 17.35, 17.50 ... Om 17.25 begint Sesamstraat. Dat begint het vroegst. En Kids Top 20 begint om 17.35 uur op Nederland 2. Dat is te vroeg. Dan ben ik nog niet thuis van tennis, want dat duurt tot 6 uur. Jammer, want ik houd van muziek. Ik kijk het liefst naar Wie Weet Waar Willem Wever Woont op Nederland 2. Ik ben om kwart over 6 thuis. Is het dan al begonnen? Ja, maar een stukje kan ik nog wel zien.*

Lesdoelen

- De kinderen kunnen informatie opzoeken in:
 - een inhoudsopgave
 - een eenvoudige tabel.
- De kinderen leren de volgende begrippen: de tabel (herhaling), de inhoudsopgave, het register.

BLOK 3 • LES 3 • TELEVISIE

Doel van de les:

Je leert informatie op te zoeken in een tabel.
Je leert informatie op te zoeken in een inhoudsopgave of een register.

➔ **Lees tekst 1 en de tabel heel precies.**

- 1 Is de zin waar of niet waar?**
Zet een kruisje in het juiste hokje.

In de tabel staat ...	waar	niet waar
VRijland komt op Nederland 3.		X
Het Jeugdjournaal duurt van 18.45 uur tot 19.00 uur.	X	
Shrek en Spangas beginnen op dezelfde tijd.	X	
Wie Weet Waar Willem Wever Woont duurt een halfuur.		X
Als je om 18.45 uur thuiskomt, ben je net op tijd voor het Sportjournaal.		X
Op Nederland 1, 2 en 3 komen evenveel programma's.	X	

- 2** Kijk in de tabel van tekst 1.
Op welke zender komt het en hoe laat precies? Vul in.

Het Sportjournaal komt op Nederland 1.

Om 18.23 uur begint Het Klokhuis op

Nederland 3.

Lingo en Spangas beginnen beide om 19.00 uur.

- 3** Welke twee dingen willen de kinderen in de enquête te weten komen? Schrijf op.

1 Naar welke tv-programma's de meeste kinderen van groep 6 kijken.

2 Hoe lang je tv-kijkt.

➔ **Lees tekst 2.**

- 4** Hoe oud zijn de meeste kinderen die naar Het Klokhuis kijken?

Kruis het juiste antwoord aan.

- jonger dan 6 jaar
 9 tot en met 12 jaar
 6 tot en met 8 jaar

- 5** Vul in.

Kies uit: meer – minder

Kinderen van 7 jaar kijken meer naar

Het Klokhuis dan kinderen van 4 jaar.

Kinderen van 13 jaar kijken minder naar

Het Klokhuis dan kinderen van 10 jaar.

- 6** In de tabel staat: jonger dan 6 jaar.

Wat zou je hiervoor in de plaatst kunnen zetten?

Kruis de juiste antwoorden aan.

- 3 jaar
 4 jaar
 5 jaar
 Dat kun je niet weten.

➔ **Kijk goed naar de uitkomst van de enquête.**

- 7** Kijken er ook volwassenen naar Het Klokhuis? Schrijf ook op hoe je dat weet.

Bijvoorbeeld: Ja, want bij 'ouder dan 12 jaar' horen ook volwassenen.

.....

.....

Samenwerkend leren

05

- 1** Laat de kinderen in tweetallen opdracht 1 tot en met 3 maken. Ze mogen zachtjes overleggen. Help zwakkere lezers met deze opdrachten aan de instructietafel.
- 2** Leg de groep na vijf minuten stil. Controleer of de kinderen begrijpen wat ze moeten doen. Zeg dat ze hierna, tijdens het zelfstandig werken, niet mogen overleggen. Wijs nog even op de spiekbriefjes achter in het werkboek. Die mogen altijd gebruikt worden.

Zelfstandig werken

20

- 1** Laat de kinderen de overige opdrachten van deze les maken. Wijs op de uitleg van moeilijke woorden in het grijze kader aan het eind van de les. Hier kan ook de uitleg van aangeboden begrippen staan (*Hoe zit het*).
- 2** Geef eventueel verlengde instructie aan zwakkere lezers. Werk samen met hen aan de instructietafel.
- 3** Loop tijdens het zelfstandig werken enkele keren langs alle kinderen. Bemoedig of complimenteer de kinderen en help degenen die dit nodig hebben.

➔ Lees tekst 3 en bekijk het register.

8 Vul het juiste antwoord in.

De aflevering over de fietspolitie is op 10 maart uitgezonden.

De aflevering Gezond computeren is vier dagen na de aflevering Glazenwasser uitgezonden.

9 Je wilt graag weten of er een aflevering bestaat over de dierenambulance.

Hoe zoek je dat op?

Schrijf op.

Bijvoorbeeld: Ik kijk bij de letter D in het register en zoek of 'dierenambulance' erbij staat.

KIJK TERUG

10 Jack wil een spreekbeurt houden over de televisie. In de bibliotheek vindt hij een boek met informatie.

Bekijk de inhoudsopgave:

hoofdstuk	bladzijde
Inleiding	8
De eerste televisie	10
Het televisietijdperk	15
Zwart-wit	18
De kleurentelevisie	21
Televisie is overal	24
Digitale televisie	28
De toekomst	35
Register	38

Streek door wat fout is.

- Het boek heeft *meer* | ~~minder~~ dan 38 bladzijden.
- Over de televisie in 2050 vind je informatie in het hoofdstuk ~~Digitale televisie~~ | De toekomst.
- Het hoofdstuk met de meeste bladzijden is ~~De eerste televisie~~ | Digitale televisie.
- Trefwoorden vind je bij ~~Inleiding~~ | Register.

EXTRA **

11 Over welke drie onderwerpen zou jij een spreekbeurt willen houden? Vul de tabel in.

onderwerp:	hier zoek ik informatie:
1	
2	
3	

Woorden:

de aflevering: een aflevering van een televisieprogramma is één uitzending van de serie

de enquête: een lijst met vragen voor een onderzoek. Je houdt een enquête als je aan veel mensen dezelfde vragen wilt stellen.

Hoe zit het:

de tabel: een lijst of schema waarin informatie netjes op een rij staat

de inhoudsopgave: een soort lijst die aangeeft welke onderdelen er in een boek voorkomen

het register: een alfabetische lijst met trefwoorden. Het register verwijst naar waar je het onderwerp kunt vinden.

Nabespreken

- Vraag de kinderen de spiekbriefjes achter in het werkboek voor zich te nemen. Bespreek waarom tabellen, inhoudsopgaven en registers handig zijn. (Dan heb je snel overzicht en kun je iets makkelijker opzoeken.)
- Bij tekst 3 staat het register in alfabetische volgorde. De datum van de uitzending staat erachter. Bespreek hoe een register in de volgorde van de datum eruit zou zien. Bij welke uitzending begint dat dan? (Gas, 12 januari) En wat is dan de laatste uitzending? (Chocoladeletter, 3 december). Noteer een gedeelte van het lijstje in datumvolgorde op het bord.
- Bespreek de kijk terug-opdracht (reflectie).

Toepassen

Het is van belang dat kinderen samenhang zien tussen de verschillende domeinen waarin ze onderwijs krijgen. Gebruik de kennis en de strategieën uit de les begrijpend en studierend lezen ook in andere lessen.

Drie voorbeelden:

- Voor het aanklikken van een filmfragment: laat de kinderen het register zien.
- Bij een geschiedenisles: is een tijdbalk ook een tabel? Wat orden je dan op een goed zichtbare manier?
- Bespreek de schoolkalender, het les- of sportrooster, de inhoudsopgave bij GRIP op lezen.

Lesdoel

- De kinderen kunnen informatie opzoeken in:
 - een inhoudsopgave
 - een eenvoudige tabel.

BLOK 3 • LES 4 • HET PLAKBOEK VAN LOES

1 In het Gaiapark

14 mei

Vandaag zijn we met z'n allen naar het Gaiapark in Kerkrade geweest.

Het was gelukkig prachtig weer en alle dieren waren dus buiten.

We hadden echt geluk!

Je ziet overal dieren in dit park en ze komen uit de hele wereld. Maar de apen vond ik het allerleukste. Die doen zo gek!

Aan het einde van de dag aten we in een café. Dat lag midden in de dierentuin. Weet je hoe dat heette? Het Dino-café. Dit hebben we gegeten.

Het Gaiapark
Datum: 14 mei
Kelner: Mieke

3 Friet mayonaise	€ 5,10
1 Friet saté	€ 2,50
2 Frikandel	€ 3,00
1 Krokot	€ 1,50
1 Broodje hamburger	€ 2,80

Totaal	€ 14,90
Te betalen	€ 14,90

36

2 Folder

14 mei

Deze folder kregen we bij de ingang van het park. Zo kon je goed zien hoe je moest lopen. En natuurlijk waar de dieren zaten. Op het eind van de dag zei ik dat ik graag nog eens wilde gaan. 'Bewaar de folder dan maar goed,' zei mama. 'En vooral de openingstijden en prijzen.' Het Gaiapark is elke dag open. Het hele jaar door. De sluitingstijden zijn per seizoen anders.

Gaiapark Kerkrade Zoo

OPENINGSTIJDEN

periode	opening	sluiting
maart tot en met juni	10.00 uur	17.00 uur
juli en augustus	10.00 uur	18.00 uur
september en oktober	10.00 uur	17.00 uur
november tot en met februari	10.00 uur	16.00 uur

De kassa gaat om 16.00 uur dicht.

PRIJZEN

Leeftijd	Dagkaart	Groep vanaf	
		20 personen	Abonnement
Jonger dan 2 jaar	gratis	gratis	gratis
3 tot en met 9 jaar	€ 14,50	€ 11,50	€ 41,50
Normaal tarief	€ 16,50	€ 13,50	€ 47,50
Senioren (60+)	€ 15,50	€ 12,50	€ 44,50

Vóór de les

- 1 Laat zwakkere lezers de teksten van deze les vast beluisteren met behulp van de audio-versie. Laat ze meelesen met de voorgelezen teksten in het leesboek.

Start van de les

05

- 1 Pak de spiekbriefjes achter in het werkboek erbij. In deze les gaat het om opzoekvaardigheden. Herhaal: Hoe zoek je een woord in een woordenboek? (Je zoekt op alfabetische volgorde.) En hoe zoek je op welke zender een tv-programma komt? (Je kijkt in de tv-gids of op teletekst.) Waar helpt een register bij? (Het is een alfabetische lijst met trefwoorden / onderwerpen waar achter staat op welke bladzijde je er informatie over kunt vinden.) Laat een voorbeeld geven van een tabel. (het rooster van de groep, de maandkalender)

3 Met de trein

21 augustus

We gaan morgen naar Amsterdam. Naar een groot museum. NEMO heet het. Papa zei dat het gebouw op een grote boot lijkt. En dat je er van alles zelf mag doen. Dat komt mooi uit, want ik houd wel van proefjes. Ik ben erg benieuwd!

We gaan met de trein. Vanaf internet heb ik dit schema geprint. Zo weten we precies welke trein we heen en terug moeten hebben.

HEENREIS

VERTREK 08.06 -- AANKOMST 10.33

Tijd	Station/Halte	Spoor	Richting	Reisdetails
08.06	Groningen	3b	Zwolle	Intercity (NS)
09.52	Amersfoort	7		
09.59	Amersfoort	7	Hilversum	Intercity (NS)
10.33	Amsterdam Centraal	11a		

TERUGREIS

VERTREK 18.26 -- AANKOMST 20.52

Tijd	Station/Halte	Spoor	Richting	Reisdetails
18.26	Amsterdam Centraal	10b	Hilversum	Intercity (NS)
18.47	Hilversum	3		
18.51	Hilversum	2	Amersfoort	Intercity (NS)
20.52	Groningen	2b		

Lesdoel

- De kinderen kunnen informatie opzoeken in:
 - een inhoudsopgave
 - een eenvoudige tabel.

BLOK 3 • LES 4 • HET PLAKBOEK VAN LOES

Doel van de les:

Je leert informatie op te zoeken in een tabel.
Je leert informatie op te zoeken in een inhoudsopgave of een register.

➔ **Lees tekst 1 en bekijk de kassabon.**

- 1 Is de zin waar of niet waar?
Zet een kruisje in het juiste hokje.**

	waar	niet waar
Loes en haar familie moesten € 14,90 betalen.	X	
In het Dino-café kost één frikandel € 2,00.		X
Mieke is de naam van de kelner die Loes en haar familie heeft geholpen.	X	
Drie mensen aten een friet met satésaus.		X

- 2 Wat is het duurste eten?
Kruis het juiste antwoord aan.**

- een frikandel
- een broodje hamburger
- een friet saté
- een kroket

- 3 Vul in.
Kies uit: kroket – friet saté – friet mayonaise – frikandel**

Een frikandel en een kroket zijn even duur.
Een friet saté is duurder dan een friet mayonaise.

- 4 Kun je op de kassabon vinden in welke stad het Gaiapark is?**

Kruis het juiste antwoord aan.

- nee ja

- 5 In de tekst staat: 'Vandaag zijn we met z'n allen naar het Gaiapark in Kerkrade geweest.'**

**Uit hoeveel personen bestaat het gezin?
Schrijf ook op waarom je dat denkt.**

Bijvoorbeeld: Ik denk uit vier personen omdat ze vier friet hebben besteld.

➔ **Lees tekst 2 en bekijk de tabellen.**

- 6 Bekijk de tabel met openingstijden.
In welke maanden is het Gaiapark het langst open?
Schrijf op.**

In juli en augustus

- 7 Het is juli en je komt om half 5 bij het Gaiapark aan.
Kun je op die tijd nog naar binnen?
Streep door wat fout is. Schrijf ook op waarom.**

Ja | Nee, want de kassa sluit om 4 uur.

- 8 Vul in.
Kies uit: vroeger – later – dezelfde**

Het Gaiapark gaat iedere dag op dezelfde tijd open.

In juli gaat het Gaiapark later dicht dan in januari.

In december gaat het Gaiapark vroeger dicht dan in oktober.

Zelfstandig werken

- 1 Laat de kinderen de opdrachten van deze les maken. Wijs op de uitleg van moeilijke woorden in het grijze kader aan het eind van de les. Hier kan ook de uitleg van aangeboden begrippen staan (*Hoe zit het*).
- 2 Geef eventueel verlengde instructie aan zwakkere lezers. Werk samen met hen aan de instructietafel.
- 3 Loop tijdens het zelfstandig werken enkele keren langs alle kinderen. Bemoedig of complimenteer de kinderen en help degenen die dit nodig hebben.

➔ **Bekijk de tabel met prijzen heel precies.**

9 Wat kost een dagkaart voor een kind van 9 jaar?

Kruis het juiste antwoord aan.

- € 14,50
- € 11,50
- € 16,50
- € 15,50

10 Een groep van 15 kinderen en 4 begeleiders gaat naar het Gaiapark. Eén begeleider is 62 jaar.

Wat kost het kaartje voor deze begeleider?

Kruis het juiste antwoord aan.

- € 12,50
- € 15,50
- € 13,50
- € 14,50

➔ **Lees tekst 3 en bekijk de heenreis.**

11 Wanneer vertrekken Loes en haar familie uit Groningen? Kruis het juiste antwoord aan.

- 's middags
- 's avonds
- 's ochtends
- Dat staat niet in de tekst.

12 Waar moeten ze overstappen?

Schrijf op.

In Amersfoort

13 Op welk spoor komen ze in Amsterdam aan?

Schrijf op.

Op spoor 11a

14 Met wat voor trein reizen ze?

Kruis het juiste antwoord aan.

- intercity
- sprinter
- stoptrein
- Dat staat niet in de tekst.

15 Hoe lang duurt de totale heenreis?

Kruis het juiste antwoord aan.

- meer dan 3 uur
- minder dan 2 uur
- tussen de 2 en 2 ½ uur
- Dat staat niet in de tekst.

➔ **Bekijk nu ook de terugreis.**

16 Vul de juiste tijden en plaatsen in.

Om 18.26 uur vertrekken Loes en haar familie uit Amsterdam.

Ze vertrekken van spoor 10b.

Ze moeten in Hilversum overstappen.

Ze hebben vier minuten om over te stappen.

In Hilversum vertrekken ze van spoor 2.

Ze reizen met een intercity van NS.

Om 20.52 uur komen ze weer in Groningen aan.

Lesdoel

- De kinderen kunnen informatie opzoeken in:
 - een inhoudsopgave
 - een eenvoudige tabel.

BLOK 3 • LES 4 • HET PLAKBOEK VAN LOES

17 Doe-opdracht

Hoe ziet bij jou een normale dag, een saaie dag en een superleuke dag eruit?

Vul op de bladzijde hiernaast het schema in van deze drie dagen.

KIJK TERUG

18 De groep van Finn gaat op schoolkamp. Vooraf maakt de juf een rooster voor de klusjes. Zo weet iedereen wat hij op kamp moet doen.

Dit is het rooster:

	maandag	dinsdag	woensdag
ontbijt: tafel dekken	Jasper	Sofia	Inge
ontbijt: tafel afruimen	Nicolette	Branca	Pascale
avondeten: tafel dekken	Finn	Natasja	Paolo
avondeten: tafel afruimen	Ebrahim	Kimberly	Dawud
afwassen	Hanna, Lisa, Thijs	Daan, Wout, Elvira	Alya, Thomas, Selda

➔ Lees het rooster precies.

19 Vul in.

Bovenaan van links naar rechts staan de dagen

in het rooster.

Van boven naar beneden aan de linkerkant staan

de klusjes.

Afwassen doe je met drie kinderen.

Finn moet op maandag de tafel dekken.

Daan, Wout en Elvira moeten

op dinsdag afwassen.

EXTRA

20 Bekijk de openingstijden van het Gaiapark nog een keer goed.

Waarom zou het park van november tot en met februari vroeger sluiten? Schrijf op.

Bijvoorbeeld: Koud, slecht weer, eerder donker, minder bezoekers

21 Wanneer kan een volwassene het best een abonnement kopen?

Kruis het juiste antwoord aan.

- Als hij twee keer per jaar het Gaiapark bezoekt.
- Als hij drie of meer keer per jaar het Gaiapark bezoekt.
- Niet, want een abonnement is altijd duurder.

22 In tekst 3 staat de afkorting NS.

Waar staan die twee letters voor?

Schrijf op.

Nederlandse Spoorwegen

Woorden:

de intercity: een sneltrein die alleen op stations in grote plaatsen stopt

Hoe zit het:

de tabel: een lijst of schema waarin informatie netjes op een rij staat

de inhoudsopgave: een soort lijst die aangeeft welke onderdelen er in een boek voorkomen

het register: een alfabetische lijst met trefwoorden. Het register verwijst naar waar je het onderwerp kunt vinden.

Nabespreken

- 1 Kijk samen terug naar het lesdoel. Gebruik daarbij het spiekbrieffje achter in het werkboek. Vraag: Wat deed je in deze les? (Je leerde hoe je iets kunt opzoeken in een tabel, een inhoudsopgave of een register.)
- 2 Bespreek: Wanneer maak je gebruik van 'Opzoekvaardigheden'? (Tijdens het lezen van de tekst, op het moment dat je een tabel ziet staan. Soms voor het lezen, omdat je in het register of de inhoudsopgave wilt lezen waar je de informatie kunt vinden.) Wat heb je eraan om opzoekvaardigheden te gebruiken? (Als je snel iets kunt vinden, kun je ook gauw beginnen met lezen!)
- 3 Bespreek de kijk terug-opdracht (reflectie).

Saaï, normaal en superleuk!

	normaal	saaï	superleuk!
's morgens			
's middags			
's avonds			

- 4** Bespreek de volgende vragen:
- Zoek in de schoolkalender op wanneer de sportdag is. Of wanneer de herfstvakantie eindigt.
 - Welke verschillende tabellen staan er in les 4? (de kassabon, de openingstijden van het park, de prijzen voor het park, de treintijden)
 - Welke tabellen stonden er in de vorige les? (een televisiegids, het aantal kijkers van Het Klokhuis, het register van uitzendingen van Het Klokhuis.)

Let op: de volgende les is de toetsles.

Toepassen

Het is van belang dat kinderen samenhang zien tussen de verschillende domeinen waarin ze onderwijs krijgen. Gebruik de kennis en de strategieën uit de les begrijpend en studerend lezen ook in andere lessen.

Een voorbeeld:

- 1** Bespreek bij wereldoriëntatie hoe je op een plattegrond iets opzoekt.

Zoek in het register van een stadsplattegrond naar een straat.

Zoek in het register van een atlas naar een stadsnaam of een rivier. Hoe weet je op welke kaart je moet kijken?